

Foto: Fagpress/Mikael Hjuler

Domsmand dømt ude

Retssikkerhed: Udelukkelse fra at være domsmand eller nævning ved retssager, hvis man er ansat i SKAT. Det er den yderste konsekvens af en afgørelse ved Østre Landsret. Domsmanden, der er dømt ude, er Jørn Sørensen fra SKAT København, som føler sig uretfærdig behandlet.

At være domsmand er en vigtig rolle i det danske retssystem, hvor domsmænd og nævninge bl.a. skal være med til at sikre, at uskyldige ikke dømmes.

For Jørn Sørensen, som i dag er ansat som konsulent i Den Landsdækkende Toldenhed under SKAT København, har det forløb, der har udspillet sig, siden han havde sin første sag som domsmand ved Københavns Byret i august 2008, imidlertid nærmest sig det surrealistiske, hvor retssikkerheden er svær at få øje på.

Han er blevet dømt ude som domsmand af

præsidenten ved Østre Landsret - uden at have haft mulighed for at føre sit forsvar. Og sagsbehandlingen i forbindelse med afgørelsen har mest foregået i pressen. Uden at Jørn på noget tidspunkt er blevet inddraget - eller nogen har spurgt ham om hans syn på sagen.

“Jeg føler, at man sætter stor spørgsmålstejn ved min hæderlighed. Jeg kan forstå, hvis jeg måske er inhabil i en sag om narkotikaind-smugling, fordi jeg er ansat i SKAT - det er så det. Men at man generelt bringer mig i miskredit, det bryder jeg mig ikke om”, fastslår Jørn.

Konsekvenserne af den afgørelse, som Østre Landsret har truffet, kan dog være meget mere uoverskuelige. Hvis påstanden om, at Jørn er ansat i centraladministrationen, holder vand, kan man med lige stor ret påstå, at alle statsansatte er ansat i centraladministrationen - og dermed på forhånd er udelukket for at medvirke som domsmænd og nævninge ved retssager i by- og landsretterne. Det kan i sig selv

Af Ole Pedersen - op@dts.nu

udgøre en bombe under det danske retssystem, hvor en stor andel af domsmænd og nævninge netop er offentligt ansatte - af den simple grund, at de har fri til at varetage deres borgerlige ombud som lægdommere, når de bliver indkaldt af retten. I modsætning til privatansatte, som kan have sværere ved at få fri fra jobbet.

Fuld åbenhed før sagen

Vi skruer tiden tilbage til sidst på sommeren 2007. Jørn er medlem af et politisk parti, og af den lokale kredsformand bliver han spurgt, om han er interesseret i at komme på listen over domsmænd og nævninge. En liste, der traditionelt bliver til netop på baggrund af indstillinger fra de politiske partiers vælgerforeninger.

Jørn siger ja - og modtager i slutningen af 2007 et brev fra Københavns Byret om, at han er optaget på listen over domsmænd ved retten. Der går så et halvt års tid, hvor Jørn ikke hører noget fra byretten - før han i sommeren 2008 modtager indkaldelse til en sag ved byretten.

Jørn møder op, og lige inden retssagen skal starte, mødes han med den juridiske dommer og sin meddomsmand.

Det viser sig, at sagen drejer sig om indsmugling af narkotika - nærmere bestemt 9660 gram heroin, som to personer ville smugle ind i landet gennem lufthavnen i Kastrup, hvor de dog blev stoppet af tolderne. Af vidnelisten kan Jørn se, at han kender den ene af de kolleger fra SKAT, som skal afgive vidneforklaring - og at den anden kollega sandsynligvis ved, hvem Jørn er. Ud over at beskæftige sig med kemikalie- og miljøområdet samt forskellige internationale fora, har Jørn som arbejdsopgaver gennem de seneste år nemlig også haft udstyr til tolderne som arbejdsområde. Uniformer, radioer, toldpatruljefartøjerne og senest spørgsmålet om anskaffelse af en bodyscanner.

Alt det gør Jørn opmærksom på, da han og den anden domsmand mødes med den juridiske dommer før sagen - og den juridiske dommer mener ikke, der er noget problem. Hverken i, at Jørn er ansat i SKAT - eller i, at han på sidelinien har arbejdsmæssige relationer til toldkollegerne i lufthavnen.

“Hvis dommeren havde ment, jeg var inhabil i sagen, fordi jeg er ansat i SKAT, så ville jeg da have taget det i strakt arm. Så var jeg gået igen. Men dommeren mente ikke, der var proble-

mer, så det er jo en afgørelse, som dommeren står inde for”, siger Jørn - som tilføjer, at han bestemt ikke forsøgte at skjule noget omkring sit ansættelsesforhold eller sine arbejdsopgaver overfor dommeren. Intet blev fejlet ind under gulvtæppet.

Pludselig i medierne

I det senere forløb må Jørn dog - og ikke mindst i pressen - se sig selv som den skyldige. Og det piner ham.

“Det er min redelighed, de sætter tvivl om - og det bryder jeg mig ikke om.”

Da retssagen var slut med en klokkeklar dom til begge de anklagede, begyndte forsvarsadvokaten i sagen nemlig at grave i Jørns virke som domsmand. Det førte til, at Jørn den 3. september 2008 modtog et brev fra retten, hvor han blev bedt om at redegøre nærmere for en række forhold omkring sin ansættelse og sine arbejdsopgaver i SKAT. Det gjorde Jørn samme dag i et svarbrev - og hørte så ellers ikke mere.

Da han i løbet af efteråret 2008 blev udpeget som domsmand i yderligere to sager ved Københavns Byret - denne gang voldssager - regnede han med, at sagen var afsluttet, og alt var, som det skulle være.

Det var dog langt fra tilfældet.

I begyndelsen af februar kom en kollega en dag ind på Jørns kontor i Østbanegade.

“Du er i nyhederne”, lød kollegaens besked - og det viste sig hurtigt, at det var sagen om Jørns habilitet som domsmand, der nu var blevet afgjort - uden Jørn havde hørt et eneste ord fra retten.

“I en overskrift i BT er jeg blevet stemplet som “narkojæger i Lufthavnen”, fortæller Jørn - og tilføjer, at ganske vist har han haft en kort tid som tolder i lufthavnen, men det er efterhånden 24 år siden.

“Men jeg har faktisk aldrig haft en sag om overtrædelse af Lov om euforiserende stoffer - og jeg tror, min uniform ville stramme noget om livet, hvis jeg skulle prøve den i dag.”

Fra sidelinien kan Jørn imidlertid iagttage, at forsvarsadvokaten i den famøse sag i byretten har gjort sit hjemmearbejde grundigt, og bl.a. kontaktet Skatteministeriets Administrative Center (SAC) for at få oplysninger om Jørns ansættelsesforhold og arbejdsopgaver. Det overrasker især Jørn, at hans personnummer er kommet til advokatens kendskab - sandsynligvis oplyst af retten.

“

Hvis dommeren havde ment, jeg var inhabil i sagen, fordi jeg er ansat i SKAT, så ville jeg da have taget det i strakt arm. Så var jeg gået igen. Men dommeren mente ikke, der var problemer, så det er jo en afgørelse, som dommeren står inde for.

”

Foto: Bagger/Mikael Hjuler

Jørn Sørensen mener ikke, han er omfattet af Retsplejelovens § 70, som udelukker ham fra at være domsmand, men derimod § 71, der giver ham mulighed for at være fritaget for det borgerlige ombud.

Hvor blev retssikkerheden af

Først i et brev fra Østre Landsrets præsident dateret den 13. februar 2009 får Jørn formelt at vide, at hans dage som mulig domsmand eller nævning er talte efter afgørelse i landsretten. Konsekvensen var derudover, at smuglersagen fra byretten skulle gå om - og de anklagede i de to voldssager, som Jørn også have nået at medvirke i, skulle også have et tilbud om, at deres sager kunne gå om.

“Sagen havde været forelagt Østre Landsret, og både anklageren og forsvareren i narkosagen havde været enig om, at jeg var omfattet af Retsplejelovens § 70 som ansat i centraladministrationen”, fortæller Jørn.

Ganske vist var han på tidspunktet for rets-sagen formelt ansat i SKATs Hovedcenter, men da det ikke længere er en styrelse, men en del af SKATs flade struktur og driftsorganisation, havde han aldrig set sig selv som en del af centraladministrationen. Tværtimod havde han set sig selv som omfattet af Retsplejelovens § 71, hvor det klart fremgår, at “toldvæsenets tjenestemænd” kan begære sig fritaget for nævninge- og domsmandshvervet - men netop ikke, at de ikke kan fungere som lægdommere ved retten. I sin yderste konsekvens betyder den dom derfor, at ingen statsansatte længere kan være nævninge eller domsmænd.

“Jeg har også skrevet til den retspolitiske

ordfører for det parti, jeg er medlem af, for at gøre opmærksom på det - og her er man også i gang med at vurdere sagen”, siger Jørn, som er ked af de konsekvenser, dommen får ikke blot for ham selv, men også kan få for andre i SKAT, som i dag er domsmand eller nævninge. I første omgang vil præsidenten for Østre Landsret nemlig kontakte alle nævninge og domsmænd for at høre nærmere om deres ansættelsesforhold - men også præsidenten ved Vestre Landsret har været ude med, at ansatte i SKAT skulle fjernes fra listen.

I afgørelsen har man peget på, at Jørn rådgiver ministeren - men den eneste gang hans signatur er sat på et dokument til en minister, var en gang kontorchefen var bortrejst, og der skulle sendes en redegørelse til Justitsministeriet omkring kemiske stoffer, som kan bruges til narkotikafremstilling. Den underskrev Jørn som sagsbehandler, fordi der ikke var andre tilstede. Han har derfor selv svært ved at se sig selv i en særlig central rolle som ministeriel rådgiver.

“Så skulle jeg da vist have noget mere i til-læg”, konstaterer han med glimt i øjet.

Hvor sagen ender, står uklart på nuværende tidspunkt. Men ét er sikkert: Jørn Sørensen føler sig godt og grundig dårligt behandlet af det danske retsvæsen - som ellers netop skulle være den ypperste garant for retssikkerheden.

En bombe under systemet

Anke: Dansk Told & Skatteforbund er gået ind i sagen og støtter Jørn Sørensen. Østre Landsrets afgørelse er ikke gennemtænkt, mener faglig sekretær Merete Keller Berdiin.

“Det er en grotesk sag. Sagsbehandlingen er foregået i pressen - og jeg har meget svært ved at se, hvordan det retssikkerhedsmæssigt kan være korrekt, når Jørn Sørensen ikke har været inddraget, inden Østre Landsret traf afgørelsen. Han har aldrig været hørt i processen ved landsretten - og han dog en central part i sagen”, siger faglig sekretær, cand. jur. Merete Keller Berdiin fra Dansk Told & Skatteforbund, som nu er gået ind i sagen. I første omgang er det blevet til en skriftlig klage til Østre Landsrets præsident over afgørelsen - en klage, som der i skrivende stund den 9. marts 2009 endnu ikke er modtaget nogen reaktion på fra retten.

“Der bliver nok tygget noget på det ved landsretten”, siger

Merete, som i klagen både slår på de klare mangler, der er i ret-tens afgørelse - men bestemt også bestrider, at Jørn overhovedet er ansat i centraladministrationen i relation til Retsplejelovens § 70.

Ikke gennemtænkt

“Når man er domsmand, skal man optræde som den neutrale part - og ud fra det vurdere, hvad der er rigtigt og forkert. Det kan man sagtens gøre, selvom man er ansat i SKAT”, siger Merete - som understreger, at efter hendes opfattelse har Jørn ikke begået nogen fejl i sagen. Ved klart at oplyse om sit ansættelsesforhold og sine arbejdsopgaver overfor dommeren før retssagen, har han netop ikke fejlet noget ind under gulvtæppet.

“Hvis man generelt udelukker ansatte fra SKAT fra at være domsmænd og nævninge, vil det være en bombe under systemet”, siger Merete - og peger på, at den yderste konsekvens af Østre Landsrets afgørelse kan være den, at ingen statsansatte længere kan optages på listen.

“Det er ganske enkelt ikke gennemtænkt”, understreger Merete Keller Berdiin.

ole